

سوال

اشتباهاتی که ممکن است هنگامی رفتن به منی یا ماندن در آن رخ دهد را بیان کنید.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

«از اشتباهاتی که در هنگام رفتن به منی رخ می‌دهد:

برخی از مردم لبیک را با صدای بلند نمی‌گویند، هر چند این کار مشروع است، و می‌بینی گروه گروه حجاج از کنارت عبور می‌کنند اما صدای لبیک حتی یکی از آنها را نمی‌شنوی که این خلاف سنت و خلاف امر رسول الله - صلی الله علیه وسلم - به اصحابشان هست، زیرا سنت این است که انسان با صدای بلند لبیک گوید و تا جایی که برایش سخت نیست صدایش را بلند کند و این را بداند که هیچ سنگ و گلی صدایش را نمی‌شنود مگر آنکه روز قیامت نزد الله سبحانه و تعالی برایش گواهی می‌دهد.

همچنین: برخی از حجاج مستقیم به عرفه می‌روند و شب را در منی نمی‌مانند که این کار اگر چه جایز است - چون شب ماندن در منی قبل از روز عرفه واجب نیست - اما بهتر آن است که انسان از سنت رسول الله - صلی الله علیه وسلم - پیروی نماید و به هنگام چاشت روز هشتم تا طلوع خورشید روز نهم در منی بماند زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - چنین کردند و فرمودند: **مناسک خود را از من فرا گیرید** به روایت مسلم (۱۲۱۸).

اما اگر به عرفه رفت و شب نهم در منی نماند حجت اشکالی ندارد؛ زیرا در حدیث عروة بن المضرس آمده که وی هنگام نماز صبح روز عید در مزدلفه به نزد پیامبر - صلی الله علیه وسلم - آمد و گفت: ای رسول الله، مرکبم و خودم را خسته کردم و کوهی را دیدم مگر آنکه کنارش ایستادم؛ آیا حج من درست است؟ پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمود: **کسی که در این نماز ما (نماز صبح در مزدلفه) حضور یافت و تا هنگام رفتن [از مزدلفه] با ما بود، و پیش از آن شب یا روز در عرفه وقوف نموده پس حجت کامل است و مناسکش را انجام داده است** به روایت ابوداود (۱۹۵۰).

پیامبر - صلی الله علیه وسلم - ماندن شب نهم در منی را ذکر نکردند که این نشانگر عدم وجوب آن است.

از دیگر اشتباهاتی که برخی از مردم در روز هشتم در منی مرتکب می‌شوند این است که بعضی نمازشان را در منی به

صورت قصر و جمع می‌خوانند، مثلاً فرد نماز ظهر را با عصر، و مغرب را با عشا می‌خوانند که این خلاف سنت است. مشروع آن است که مردم در منی نمازهایشان را به صورت قصر و بدون جمع بخوانند و این سنت رسول الله - صلی الله علیه وسلم - است، هرچند جمع بستن نماز جایز است زیرا وی مسافر به شمار می‌رود و مسافر چه در حال حرکت باشد و چه جایی متوقف شده باشد برای وی جمع نمازها جایز است، ولی برای کسی که جایی توقف کرده بهتر است نمازهایش را بدون سبب جمع نکند. در منی نیز سببی برای جمع نماز وجود ندارد، برای همین رسول الله - صلی الله علیه وسلم - در منی نمازهایشان را جمع نمی‌کردند اما نمازهای چهار رکعتی را دو رکعت می‌خواندند، یعنی نماز ظهر را دو رکعت در وقت آن، و نماز عصر را دو رکعت در وقت آن، و نماز مغرب را سه رکعت در وقتش، و نماز عشاء را دو رکعت در وقت عشاء، و نماز صبح را نیز دو رکعت در وقت صبح به جا می‌آوردند».

مجموع فتاوی ابن عثیمین (۲۳ / ۱۶).